

**BİRLEŞMİŞ MİLLETLER
GÜVENLİK KONSEYİ BAŞKANLIĞI'NA**

SUÇLAR : - Savaş Suçu
- İnsanlığa Karşı Suçlar

SUÇ İSNAD EDİLENLER : Türkiye Cumhuriyeti Devleti yürütme makamlarındaki en üst yetkili konumda yer alan yetkililer

BAŞVURU KONUSU : 20.07.2015 Tarihinden itibaren başlayan ve aşağıda kronolojik olarak anlatılan olaylar ve katliamlar sonucu meydana gelen sivil kayıplarının incelenmesi ve sorumluları hakkında Uluslararası Ceza Mahkemesi Savcılığın harekete geçmesi için Güvenlik Konseyince Savcılık kurumuna Başvuru mekanizmasının harekete geçirilerek, mahkemenin kuruluş belgesi olan 01/07/2002 tarihli Roma Statüsü'nün (5/1-b-c), (7), (12), (17) maddeleri gereğince işlem başlatılmasına dair bilgi ve belgelerimizin sunulması hakkında.

BAŞVURU KONUSU OLAYLAR

BAKIMINDAN

SUÇ TARİHLERİ : 20.07.2015 ve sonrası

GİRİŞ VE BAŞVURU DOSYASI İÇERİĞİ :

1- Partimiz 15.10.2012 tarihinden resmi olarak kurulmuş olup Türkiye'de siyaset yapan ve Türkiye Cumhuriyeti Parlamentosunda (TBMM) 80 milletvekili ile temsil edilen siyasi partidir. Halkların Demokratik Partisi, kendisini parti tüzüğünde şu şekilde tanımlamıştır: "Parti, tüm ezilenlerin ve sömürülenlerin; dışlanan ve yok sayılan bütün halkların ve inanç topluluklarının, kadınların, işçilerin, emekçilerin, köylülerin, gençlerin, işsizlerin, emeklilerin, engellilerin, LGBT bireylerin, göçmenlerin, yaşam alanları tahrip edilenlerin; aydın, yazar, sanatçı ve bilim insanları ile bütün bu kesimlerle birlikte mücadele yürüten güçlerin her türden baskı, sömürü ve ayrımcılığı ortadan kaldırmak ve insan onuruna yaraşır bir yaşam kurmak üzere bir araya geldiği, demokratik halk iktidarını hedefleyen bir siyasi partidir."

2- Türkiye Cumhuriyeti sınırları içerisinde temelinde siyasal, sosyal

ekonomik, kültürel haklar temelinde talepler ve bu alanlardaki sorunlardan kaynaklı son 30 yıldır iç çatışma ve düşük yoğunluklu savaş şeklinde PKK ve Türkiye Cumhuriyeti Devleti silahlı kuvvetler (ordu-emniyet-diğer güvenlik birimleri) arasında yaşanan savaş süreci son 3 yıldan bu yana çatışmasızlık süreci şeklinde gelişen ve barış sürecine evrilen bir müzakere seyri almıştır. Partimiz ulusal ve uluslararası kamuoyunun da takip ettiği bu önemli süreçte bir arabuluculuk rolü de üstlenerek sürecin sürekli çatışmasızlık, silahsızlanma ve kalıcı barış ile sonuçlanması için güçlü bir politik çalışma ve diplomasi yürütmektedir. Son derece önemli mesafe alınan ülke içindeki bu barış süreci son bir yıl içerisinde özellikle Türkiye'nin komşu ülkeleri olan Suriye'de ve Irak'ta, IŞİD terör örgütünün etkinliğinin artması ve bu örgütün Kürt halkının yaşadığı kentlere yönelik yaptığı büyük saldırı ve katliamlarla önemli krizler yaşamaktadır. 20 Temmuz 2015 tarihinden sonra taraflar arasındaki ateşkes sonlandırılmıştır. Aynı gün ve ertesinde çatışma süreci başlamış olmakla birlikte insani kayıplar sadece çatışan taraflar ve silahlı üyeleri arasında kalmamıştır. Özellikle sivillere yönelen öldürme, yargısız infaz, toplu katliamlar, orman ve köy yakma, bu iç çatışma ve savaşın taraflar ile ilişkisi olmayanlara da yöneldiği bu anlamda Cenevre sözleşmelerinin bütünlüğü ihlal edildiği ve bundan sonrada ihlal edileceğinin açık deklarasyonudur.

Özellikle ifade edilen olayların bir bütün olarak savaş halinin yarattığı ağır sonuçların bir parçası olarak kalmayıp ardıllarını da işaret etmektedir. Bu başvuru hazırlandığı sırada başta Tunceli, Şırnak ve Ağrı il ve ilçeleri olmak üzere çok sayıda sivil yerleşim askeri yasak bölge ilan edilmiştir. Bu uygulama 1990lı yıllarda Türkiye'nin 2 bölgesinin bütünlüğüne olağanüstü hal bölgesi olarak ilanı ve ayrı bir hukuk rejiminin uygulandığı dönemdeki pratiğin aynısıdır. Belirtilen dönemde bu bölgede hukuk dışı, keyfi infaz ve sivil kayıplarının binlerle ifade edildiği bilinmektedir.

Hem iç kamuoyu ve ulusal siyasette uzun süredir hem parti hem de toplumsal muhalefet olarak ülkemiz ve bölgemiz bakımından ciddi tehlike barındırdığı için dikkat çektiği bir husus Türkiye Cumhuriyeti hükümetinin bu örgüt ile ilişkileridir. Şu an için elimizde açık ve sarıh bir anlaşma belgesi olmamasına rağmen hükümet bugünde kadar gerek sınırlardan geçiş, gerek içerde oluşturulan örgütlenme boyutu ve lojistik-insan desteği, silahlı üyelerin katılımında kolaylık, propaganda kolaylığı ve ülke içindeki eylemlerine göz yumma şeklinde birçok bakımdan bu örgüte temas etmektedir. En hafif ifade ile "tolere eden" ancak bunun dozunun tırlarla silah nakline kadar varan bir noktadan bakıldığında ise açık desteğe dönüşen politika ve fiillerin her yeni günde çok ağır sonuçları ile yine biz Türkiye toplumu olarak yüzleşmekteyiz. (Türkiye gündemine bakılacak olursa belirtilen olay şu şekilde Adana ilindeki güvenlik birimlerinin denetimleri sırasında çeşitli araçlarda yapılan aramalar sırasında resmi plakası olmayan özel araç görünümündeki tırlarla silah ve askeri mühimmat taşındığının tespiti üzerine Adana C. Savcılığı harekete geçmiştir. Savcılık ilgili araç ve silahlara el koymaya çalışmış ise de söz konusu araçların ve içindekilerin ulusal istihbarat örgütü olan Milli İstihbarat

Teşkilatına ait ve bu kurumun denetiminde Suriye'ye yapılan silah nakli ile ilgili olduğu ortaya çıkarılmıştır. Söz konusu tırlarla ilgili yasal-idari bir dayanak veya uluslararası bir karar olmadan gerçekleşen sevkiyat bakımından adli makam olan savcılıkların suç işlendiği gerekçesiyle soruşturma başlatmış olmaları üzerine aynı soruşturmayı yürüten bu savcılar halen tutuklu olarak yargılanmaktadır. Üstelik soruşturma yürüttükleri dosyalar gizlilik kararı alınmış ve gerek partimiz gerekse de hukuk kurumları olmak üzere hiç kimse henüz bu dosya içeriğine ulaşabilmiş değildir. Dolayısıyla hukuki belgeler olması önemiyle ilgili dosyalara ulaşma imkanımız olmamakla birlikte iddialarımızın en temel somut dayanaklarından biri bu dosyalardır.

3- Özellikle aşağıda belirteceğimiz olaylar bakımından iki husustan kaynaklı mahkeme savcılığının soruşturma başlatması talep edilmektedir. Birincisi söz konusu örgütün ve bu örgüte hareket ve eylem serbestîsi tanıyan yukarıda suç isnadı yaptığımız ilgililerin politik ve hukuki rolleri ve sorumluluklarının ortaya çıkarılmasıdır. Diğer ikinci husus ise Türkiye iç barışı bakımından son derece kritik ve tehlikeli olan çatışma ve savaş sürecinin tekrar başlaması ile sivillere yönelik savaş suçlarının tespiti ve sorumluların açığa çıkarılmasıdır. Zira ülkemizde ve bölgemizde vuku bulan – iç çatışma ve savaşta sivillerin öldürülmesi- kaybedilmesi- hedef alınması suç fiillerinin işlendiği – olaylarda partimiz kamuoyu oluşturulması, yargısal süreçlerin işletilmesi, gerek insan hakları alanında ve gerekse de çatışmalarda sivillerin korunmasına yönelik politikaların oluşturulması bakımından misyon üstlenmiş ve bu misyonu yaşama geçirmek adına büyük bir çaba içerisinde olmuştur. Bu misyon ve programımız doğrultusunda; aşağıda önem ve aciliyet atfettiğimiz olaylar bakımından Roma Statüsü'nün, Uluslararası Ceza Mahkemesi Savcılık makamını bilgilendirme, harekete geçirme ile ilgili ihbar yükümlülüğü hükümleri doğrultusunda bilgi ve belgeleri Uluslararası Ceza Mahkemesi Savcılığı'na sunmak üzere tarafınıza sunuyoruz.

4- İnsanın ortak akıl, vicdanı ve duyarlılığın geliştirdiği, uzun mücadeleler ve zor uğraşlar sonucu yaratılan ve kuruluş amacı olarak soykırım, insanlığa karşı suçlar ve savaş suçlarının faillerinin yargılanmasını hedefleyerek, bu suçlar bakımından “insanlık toplumu” için tarihin en uzun ve sürekli ihlali sayılan suçlar yönünden “cezasızlığın” önüne geçmek için mekanizmalar ve politikalar oluşturulması siyasi ve toplumsal hedeflerimizden birini oluşturmaktadır. Ne var ki özellikle yaşadığımız ülkede ve coğrafyada devletlerin sebep olduğu kıyım ve katliamlar, vatandaşları ancak uluslararası mekanizmaların hukuksal güvence olduğu gerçeği ile yüz yüze bırakmaktadır. Bu doğrultuda da bu tür mekanizmaların kapsayıcılığı, etkinliğinin artırılması, devletler açısından kabul edilebilirlik düzeylerinin ve başvuru süreçlerinin geliştirilmesi, yargı sınırlamaların kaldırılması hususlarında eylemsiz ve tavırsız kalmayacağımız açıktır.

Ulusal yargı sistemimiz ve yargı sisteminin resmini ortaya koyan “cezasızlık” uygulamaları, geçmiş deneyimlerimiz savcılığa bildirdiğimiz bu olaylar ile ilgili devletin ve hükümetinin failleri ortaya çıkarıp yargılanmalarını sağlayacak iradeyi taşımadığı

düşüncemizi maalesef teyit etmektedir. Kurban yakınlarının etkin bir soruşturma yürütülmeyeceği şüphesi de her geçen gün kuvvetlenmektedir. Bu bağlamda uluslararası ceza mahkemesi savcılığının başvuru konusu olaylar ile ilgili harekete geçirilmesini sağlamak üzere Konseye başvurma yolunu seçmek vicdani ve siyasi sorumluluğumuz gereğidir.

İDDİA EDİLEN SUÇ KONUSU OLAYLAR **HAKKINDAKİ BİLGİLER :**

5- 20 Temmuz 2015 Şanlıurfa İli Suruç İlçesindeki Bombalı Saldırı:

Sosyalist Gençlik Dernekleri Federasyonu'nun (SGDF) çağrısıyla Suruç'tan Kobanê'ye gidecek çoğu üniversite öğrencisi, ilçedeki Amara Kültür Merkezi'nde basın açıklaması yaparken canlı bomba patlaması sonucu 32 kişi hayatını kaybetmiş en az 100 kişi yaralanmıştır. Saldırığı Adıyaman nüfusuna kayıtlı 20 yaşındaki üniversite öğrencisi Ş.A.A.'nın yaptığı belirlenmiştir. Bu katliamda hayatını kaybeden kurbanların tamamı Suruç ilçesinden Suriye'nin Kobani kentindeki çocuklara çocuklar için yardım ve oyuncak gibi malzemeler götürmek için yola çıkan bir gençlik grubudur. Soruşturma gizli olarak yürütülmekte olup, patlama öncesi istihbarat faaliyetleri, saldırgan veya saldırganların kimliklerinin ve IŞİD örgütü ile açık irtibatlarının emniyet ve güvenlik birimlerinin bilgisi dahilinde olması, güvenlik sorunları ve hükümet açısından yaşam hakkının korunması yönündeki yükümlülüklerin yerine getirilmemesi sonucu meydana gelmiştir. Yukarıda da değindiğimiz üzere genelde sivillere dönük saldırılar bakımından bu örgütün eylemlerine hareket serbestisi tanıma ve göz yumma, özelde de Suruç'ta hedef alınana sivil gençlik grubunun sol muhalefeti temsil eden bir nitelikte oluşu sebebiyle, güvenlik sorununun münferit bir zafiyet problemi olarak değerlendirilmediği açıkken, istihbarat- güvenlik denetimi bakımından bu suç örgütüne hareket ve eylem serbestisi tanıyan ilgililerin politik ve hukuki rolleri ve sorumluluklarının ortaya çıkarılması son derece hayattır.

Patlamada hayatını kaybedenler Koray Çapoğlu, CebraİL Günebakan, Hatice Ezgi Sadet, Uğur Özkan, Nartan Kılıç, Veysel Özdemir, Nazegül Boyraz, Kasım Deprem, Alper Sapan, Cemil Yıldız, Okan Pirinç, Ferdana Kılıç, Yunus Emre Şen, Çağdaş Aydın, Alican Vural, Osman Çiçek, Mücahit Erol, Medali Barutçu, Aydan Ezgi Salcı, Nazlı Akyürek, Serhat Devrim, Ece Dinç, Emrullah Akhamur, Murat Yurtgöl, Erdal Bozkurt, İsmet Şeker, Süleyman Aksu, Büşra Mete, Dilek Bozkurt, Duygu Tuna, Nuray Koşan, Polen Ünlü isimli çoğunluğu genç olan vatandaşlardır.

Bu olay ile ilgili olarak Şanlıurfa 2. Sulh Ceza Hâkimliği'nin, "incelenmesinin soruşturmanın amacını tehlikeye düşüreceği" gerekçesiyle soruşturmada gizlilik

kararı aldırılmış ve soruşturma gizli yürütülmektedir. Dolayısıyla hesap verilebilirlik bağlamında hem toplumun hem de kurban yakınlarının adil ve etkin soruşturma ile sorumluların ortaya çıkarılmasının ötesinde olaya dayanak iktidarın Suriye ve IŞİD örgütü ile ilgili iç ve dış politikaları ve desteğin soruşturulması maalesef ulusal hukuk bakımından mümkün görünmemektedir. Olayda hükümetin ve geçici yönetimin rolü olduğu kanaatimizce açıktır. Sivil bir gruba dönük saldırı Suriye iç savaşının bir unsuru olan bahsi geçen örgüt ve bu örgüte karşı ihmali davranış içindeki sorumlular bakımından savaş suçunun hukuki unsurlarını taşımaktadır.

6- 23 Temmuz 2015 tarihinde Kilis'te Yargısız İnfaz.

Gaziantep ili Kilis sınırında bulunan bugün itibariyle Afrin Kantonu'ndan yaşamsal ihtiyaçlarını karşılamak için 23 Temmuz 2015'te Türkiye'ye geçmek isteyen ve daha sonra adının Firas Feyad olduğu öğrenilen Rojavalı bir kadın Türk silahlı kuvvetlerine bünyesindeki askerlerin açtığı ateş sonucu hayatını kaybetmiştir. Olay açık bir yargısız infaz olarak bilinmektedir. Olay ile ilgili bir soruşturmaya ulaşılamazken ölenin kimlik bilgisine de ulaşılamamıştır.

7- 25 Temmuz 2015 tarihinde Şırnak'ın Cizre ilçesinde meydana gelen yargısız infaz.

25 Temmuz 2015 tarihinde Şırnak'ın Cizre ilçesinde ise ağır yaralanan 23 yaşındaki Abdullah Özdal yaşamını yitirdi. Cizre'nin Yafes Mahallesi'nde yapılan protesto eylemlerine katılanlara yönelik silah kullanan polisin açtığı ateş sonucu yaralanan Abdullah Özdal ambulansla Diyarbakır Devlet Hastanesi'ne sevk edildiği sırada yaşamını yitirmiştir.

8- 26 Temmuz 2015 tarihinde Diyarbakır İlinde gerçekleşen şüpheli çocuk ölümü

Diyarbakır Bağlar ilçesi Öğretmenler Caddesi üzerinde polisin saldırısından kaçan 11 yaşındaki Beytullah Aydın, sığındığı bir apartmanın 7. katından düşerek yaşamını yitirmiştir. Haber Ajansından ve ölen çocuğun yakınlarından edindiğimiz bilgilere göre, Türkiye tarafından başlatılan hava saldırıları ve gözetli operasyonlarını protesto eden gençlere polis saldırdı. Saldırıdan sonra polisin kovaladığı Beytullah Aydın ile birlikte 3 çocuk, Öğretmenler Caddesi üzerindeki Değirmen Apartmanı'na sığınır. Polisin saldırısından kaçan Aydın, arkadaşlarıyla birlikte apartmanın 7. katına çıkıp diğer apartmanın damına geçmeye çalışırken, apartman boşluğuna düşüp yaşamını yitirir. Değirmen Apartmanı'nda oturan M.B. (14) adındaki çocuk, yüksek bir sesin gelmesiyle evden koşarak çıktığını belirterek, "Yüksek sestem kaynaklı çok korktum. Sonra baktım binadan sesler geliyordu. Yaşamını yitiren çocuğun arkadaşları 'Beytullah uyan' diyorlardı. Kömürlüğün anahtarını bulup, kömürlüğü açtım ve komşulara haber verip 'Gelin çocuğu çıkartalım' dedim. Çocuğun her tarafı kan içindeydi. Vücudu ve her tarafı yamulmuştu. Kaldırmaya çalıştım çok ağırdı kaldıramadım. Sonra üst komşumuzu çağırdım. Sonra çocuğu kucağıma alınca bir kere nefes alıp verdi ve sonra hiç almadı. Nabızı ve kalbi hiç atmıyordu. Sonradan olay

araştırma ekipleri geldi. Ama yoğun gazdan dolayı inceleme yapamayıp hemen gittiler." Şeklinde beyanda bulunmuştur. Olayda polisin hiçbir etkisi olmadığı belirtilen soruşturma devam etmektedir.

9- 26 Temmuz 2015 tarihinde Mersin’de faili meçhul ölüm:

Mersin ilinde yaşayan 35 yaşındaki Bülent Ecevit Güngör; Mersin’de Suruç katliamı, hava saldırıları ve gözaltıları protestosu sırasında balkonda otururken başına bir cismin isabet etmesi sonucu ağır yaralanmış ve kaldırıldığı hastanede hayatını kaybetmiştir. Olay akşam saatlerinde Mersin ili Akdeniz ilçesi Şevket Sümer Mahallesi’nde eylemler sırasında yaşanmıştır. Görgü tanıkları ise Güngör’ün başına polisin attığı gaz fişeginin isabet ettiğini ifade etmiştir. olayın yaşanmasının ardından konuşan görgü tanıklarından S.D., polislerin eylemci gruba müdahale ettiğini ve o sırada Güngör’ün evinin bulunduğu sokağa biri siyah diğeri beyaz iki adet zırhlı araç girdiğini söyledi. Gençlerin dağılması ardından ise polislerin rastgele sağa sola zırhlı araçlardan gaz bombası attığını belirten S.D. "Kapsülün atılması ile birlikte bir feryat koptu. Güngör’ün küçük çocuğunun 'baba' diye bağırdığını duydum" ifadeleriyle yaşananları anlattı.

Bir başka görgü tanığı da eylemcilerin polis müdahalesi ile dağıldığını belirterek, "Sadece üç tane eylemci kaldı. Polis de sokaklarda gaz atıyordu. Ondan sonra olanlar oldu" demektedir. Yine görgü tanıkları bir kişinin gözaltına alındığını belirtirken, gözaltına alınan kişinin de görgü tanığı olduğu için gözaltına alındığı iddia edildi. Olay ile ilgili soruşturma devam etmekte ise de polis atfedilen ölüm nedenini kabul etmemektedir.

10- 26 Temmuz 2015 tarihinde Mardin’de yargısız infaz.

Mardin’in Nusaybin ilçesinde 26 Temmuz gecesi polisin protesto eylemi yapan kitleye saldırması üzerine açılan ateş sonucu üniversite öğrencisi Seyithan Dede yaşamını yitirmiştir. Görgü tanıklarına Seyithan Dede ortada herhangi bir çatışma ve arbede yok iken yargısız infaz edilmiştir. Olay ile ilgili soruşturmaya ulaşmak mümkün olmamıştır.

11- 29 Temmuz 2015 tarihinde Ağrı’da yargısız infaz.

29 Temmuz 2015 tarihinde Ağrı’da, Terörle Mücadele Şubesi’ne bağlı polislerle Özel Harekat ekipleri Fevzi Çakmak Mahallesi’ndeki bir eve baskın düzenlemiştir. Baskın sonucunda evde bulunan 3 kişi öldürüldü. Öldürülenler Ağrı’nın Diyadin İlçesi nüfusuna kayıtlı Sezai Yaşar ve Ahmet Yaşar adlı iki kardeş olduğu ve Mirzettin Göktürk isimli kişilerdir. Polis iddialarının aksine ölenlerin aileleri bile birlikte yaşadıkları kendilerine ait evde öldürüldükleri açıktır. Olayın olduğu yerde herhangi bir çatışma izi bulunmadığı gibi öldürülenlerin silahlı olduğuna dair hiçbir delil malzeme ve emare bulunmamıştır.

12-29 Temmuz 2015 tarihinde Şırnak ilinde yargısız infaz.

Şırnak ili Cizre ilçesinde 29 Temmuz 2015 tarihinde saat 23:00-23:30 sıralarında içinde Hasan Nerse'nin de olduğu sivil araç Nusaybin Caddesi'ne çıktığı sırada polisin ateş açması sonucu kontrolü kaybedip kaldırma çarparak durmuştur. Araç içerisindekiler araçtan inerken, güvenlik güçlerinin ateş açmaya devam etmesi sonucu Hasan Nerse adlı 17 yaşındaki çocuk vücudunun çeşitli yerlerinden yaralanmıştır. Ağır yaralanması ve hareket edemeyecek, tıbben de hareket ettirilmemesi gereken bir durumda olan Hasan Nerse güvenlik güçleri tarafından elleri kelepçelenmiş ve ayakları bağlanmıştır. Bu esnada Hasan Nerse'ye tekrar ateş edilmiş ve elleri ayakları bağlı şekilde yarım saatten fazla, ambulans gelene değin yaralı ve kan kaybeder halde bekletilmiştir. Ayrıca güvenlik güçleri bu süre içinde Hasan Nerse'nin fotoğraflarını çekmiş, sosyal medyada kin ve nefret sözleriyle paylaşmıştır. Ambulans gelince ise, hiçbir sağlık görevlisi yaralıya müdahale etmemiş, araçtan dahi inmemiş, güvenlik güçleri yaralıyı bir çuval gibi ambulansın içine atmıştır. Yaralı Hasan Nerse olay sonucu hayatını kaybetmiştir.

13- 1 Ağustos 2015 Sivillere yönelik hava saldırısı.

24 Temmuzdan itibaren Türk Silahlı Kuvvelerinin başlattığı sınır ötesi operasyon kapsamında sivil ve askeri bölgeler fark edilmeksizin Kandil'e hava bombardımanları yapılmaktadır. 01.08.2015 tarihinde Türk savaş uçakları yine sınır ötesi operasyon kapsamında Kürdistan bölgesine (Kuzey Irak) yaptığı hava saldırısında biri hamile olan 2 kadın ile birlikte 8 sivil insanı hayatını kaybetmiştir. Kandil'in Zergele Köyü'ne 8 roketin atılması suretiyle 8 Sivil yaşamını yitirdiği olayda 14 sivil ise ağır yaralanmıştır. Hamile bir kadın, bakkal dükkanı işletmecisi, yaşlı insanlardan oluşan hayatını kaybedenlerden kimliği tespit edilmiş olanları şunlardır; Necip Rojhilat, Salih Mihemed Emin, Karox Mihemed Emin, Heybet Mihemed Emin, Êyşê Xıdır, Abdulkadir, Mihemed Emin. Olay ile ilgili silahlı kuvvetler iddiaları red ederken hükümet temsilcileri de bu iddiaları "alçakça bir yalan" olarak değerlendirmektedir. 2011 yılı Aralık ayında Roboski de çok bezer bir saldırıda siviller hedeflenmiş 34 kişi hayatını kaybetmişti. Bu olay ilgili de hükümet ce silahlı kuvvetler aynı ifadeler ile sorumluluklarını ret ve inkar eden bir tutumda bulunmuşlardı. Savaşta sivillere dönük bombardımanlar bakımından savaş suçu sabir olan eylemlerin bir an önce tespiti ve ilgililere yaptırım uygulanması elzemdir.

14-2015 yılı Temmuz ayında Kobani'de IŞİD ile girdikleri

çatışmalarda hayatını kaybeden 1i Alman diğerlerinin hepsi Türkiye vatandaşı olan YPG üyesi 11 kişinin cenazelerinin Kobani'de Mürşitpınar Sınır Kapısı'ndan Türkiye'ye alınmasına izin verilmiyor. Cenazeler çatışmalarda hayatını kaybeden Mesut Pusat, Cahit Çapan, Veysi Cin, Mehmet Koç, Fidan Yalçın, Cumhuriyet Turan, Mümin Kasap, Ferit Öner, Ragıp Yıldız, Mehmet Bulun, Ferit Coşkun, Nuri Aydın ve Alman vatandaşı Kevin Jochim'e ait. 04.08.2015 tarihi itibarıyla 10 gündür sınırda 50 derece sıcak altında bekletilen cenazelere dönük bu uygulama insancıl hukuk normlarının ihlalidir. Aileler ve yakınları resmi yetkililere ulaşamazken, aldığımız bilgilere göre uygulamaya kaynaklı

karar bakanlar Kurulu ve hükümetin tasarrufunda keyfi bir işlem olduğu ima edilmektedir. Suruç ta bir resmi yetkili cenazelerin Mürşitpınar Sınır Kapısı'ndan Türkiye'ye alınmamasıyla ilgili olarak BBCye verdiği beyanda "Bizim yetkimizi aşan bir durum. Eskiden cenazeleri sınır kapısından alıyorduk. Ama son 2 haftadır yani Türkiye'den olayların başlamasından bu yana gelen talimatla cenazeleri almıyoruz." demektedir. Yakınlarını kaybeden ailelere yönelik bu gerilim aynı zamanda bir işkence ve toplumsal gerginliğe yol açmaktadır.

15- 25 Temmuz'da Rojava/Kobanê kantonundan 6 yaralı vatandaşı, Ahmed Şêrko, Ömer Kadir, Rêber Seyho, Ehmed Helûm, Cemal Ehmed ve Beşîr Mihemed, savcılık sorgusunun ardından serbest bırakıldılar. Fakat Terörle Mücadele Şubesi tarafından Yabancılar Şube'ye gönderildikten sonra 6 yaralı Rojava/Kobanê vatandaşı, Türkiye tarafından El-Nusra (Suriyeli El-Kaide) güçlerine, yasal yollardan girmiş oldukları Mürşitpınar sınır kapısından değil, fakat Cilvegözü sınır kapısından teslim edilmişlerdir. Oysa Geçici Koruma Yönetmeliği uyarınca, geçici kimlik belgesi verilerek serbest bırakılmaları gerekmektedir.

Bilindiği gibi El-Nusra Suriye'deki Rojava kantonlarına karşı savaş vermektedir. Türkiye Cumhuriyeti, yaşama hakkını ve bu kişilerin karşı karşıya kaldıkları güveniksizliği de kapsayan tüm ihlallerden dolayı sorumlu olacaktır.

BAŞVURU İLE İLGİLİ HUKUKSAL GEREKÇELER

16-Başvuru, Uluslararası Ceza Mahkemesi'nin kuruluş belgesi olan Roma Statüsünde düzenlenen maddeler kapsamında ve Statü'nün 15. Maddesinde belirtilen sürecin işletilmesi amacıyla savcılığa yapılan bir bildirimden oluşmaktadır. Bu doğrultuda "tamamlayıcılık ilkesi", "yargı yetkisi" ve olayın girdiği "suç kategorisi" bakımından aşağıdaki değerlendirmelerimiz başvurumuzun amacını özetlemektedir.

Madde (1) Bakımından Açıklama :

17-Her ne kadar Statü'nün 1. Maddesinde değinildiği üzere mahkemenin yargı yetkisi ile ilgili "ulusal ceza yargı yetkisini tamamlayıcıdır." şeklindeki yargı yetkisi bakımından tamamlayıcılık ilkesi öngörülmüş ise de "başvuru konusu "olaylar" ile ilgili hükümetin gerçek bir yargılama yapmayacağı ihtimali çok yüksektir.

Olaylar sonrası hükümet ve güvenlik bürokrasisindeki temsilcilerin beyanları olaylarla ilgili adil ve gerçek bir yargılama yapılacağı konusunda ciddi soru işaretleri ve şüphe barındırmaktadır. Çatışma sürecinde sivillerin hedef alınarak kurban edildiği bu

tür olaylar bakımından yargının yetkisi ağırlıklı olarak hükümetin tasarrufu altındadır. Zira hükümet bizzat sorumlu olduğu olaylar bakımından, kendisini zor durumda bırakacak soruşturma ve kovuşturmaların yapılması konusundaki isteksizliğinin yanı sıra adli işlemleri sürüncemede bırakarak, yargı makamlarından bilgi ve belgeleri gizleyerek olayın aydınlatılmasını engelleyici rol oynamaktadır. Belirtilen olaylara dair soruşturma dosyalarına erişim tamamen engellenmiştir. Soruşturmalar kurban yakınları ve zarar gören taraf olan şikayetçilerden gizlenmekte bu vesile ile suçluların gizlenmesi de ayrı bir tehlikeye işaret etmektedir.

Yukarıda açıklanan olaylarda da yer verdiğimiz hükümet temsilcilerinin beyanlarında polis- asker ve diğer kamu görevlileri ve kurumlarının rollerini inkar ederek gerçek failer hakkında işlem yapılamayacağını açıkça işaret etmektedir. Daha önce gerçekleşen benzer olaylar bakımından Türkiye cumhuriyeti hükümetleri bugüne kadar adli bir işlem ve soruşturma yürütmemiştir. Benzer olaylarda hükümetin yaklaşımı ve başvuru konusu olaylar sonrası yapılan açıklama ve olası faileri aklamaya dönük girişimler ile soruşturma dosyasındaki işlemlerle ilgili gizlilik kararı verilmesi dolayısıyla kurbanların yakınları ve vekillerinin dosyaya ulaşmada soruşturmaya katılmalarının engellenmesi hususları bakımından tamamlayıcılık ilkesinin göz ardı edilebileceği kanısındayız.

İHLAL EDİLEN HUKUK BAKIMINDAN GEREKÇE:

18- Yukarıda bahsedilen olaylar bakımından Statüde madde 7de tanımlanan “insanlığa karşı suçlar” ve madde 8de tanımlanan “savaş suçları” ihlal edilmiştir.

Başvuruya konu olaylar ararsında son sırada anlatılan hava bombardımanı her ne kadar Türkiye sınırı dışında meydana gelmişse de Türkiye’de yaşanan ve iç silahlı çatışma bağlamında değerlendirilen çatışmalar kapsamında yapılan bir operasyon sırasında meydana gelmiştir. Bu bağlamda Statü’nün 8. maddesi 2. (e)de düzenlenen “ mevcut uluslararası hukuk çerçevesinde, uluslararası karakterde olmayan ancak silahlı çatışmalarda uygulanabilir hukukun ve teamüllerin diğer ciddi ihlallerinden birini oluşturan “ çarpışmalarda doğrudan yer almayan sivillere karşı veya bir sivil nüfusa karşı kasten saldırı düzenlenmesi” suçu işlenmiştir.

Ulusal ve uluslararası hukuk mevzuatında hava bombardımanı şeklindeki operasyonların ancak askeri araç, askeri araç depoları, mühimmat, lojistik malzeme depolarına karşı yapılacağı açıktır. İnsanlara karşı hava bombardımanı yapılması askeri ilke ve gerekliliklere de aykırıdır. Başvuru konusu olayda tüm bu gerekliliklere aykırı şekilde köylüler/siviller hedef alınarak hava bombardımanına tabi tutulmuştur. 8 kişi bombardımanda hayatını kaybetmiştir. Dolayısıyla sivil bir nüfusa karşı kasten saldırı sonucu toplu bir sivil katliamı yaşanmıştır. Statü’nün 8.(2)(e) maddesindeki suç fiili işlenmiştir.

19- Statüde yer alan suçlardan savaş suçları kategorisinde suç İşlenmiştir. Bilindiği gibi, soykırım suçu, insanlığa karşı suçlar, savaş suçları ve saldırı suçu uluslararası Ceza Mahkemesinin yargı yetkisine sahip olduğu suç kategorilerini oluşturmaktadır. Roma Statüsünün savaş suçlarını düzenleyen 8 inci maddesinin (2) e fıkrasındaki “mevcut uluslararası hukuk çerçevesinde, uluslararası karakterde olmayan ancak silahlı çatışmalarda uygulanabilir hukukun ve teamüllerin ciddi ihlalleri” kapsamında “çarpışmalarda doğrudan yer almayan sivillere karşı veya sivil nüfusa karşı kasten saldırı düzenlenmesi”, savaş suçları arasında sayılmaktadır.

20- Türkiye devleti ile PKK arasındaki mevcut silahlı çatışmanın Statü'nün 8(2) e bendinde tanımlanan bir iç çatışma haline tekabül ettiği şüphesizdir. Silahlı çatışmaların tarafı olmayan kişilerin, sivillerin çatışmalardan zarar görmemesi, savaş ve çatışmaların olumsuz etkilerinden korunması uluslararası toplumun en önemli kaygı alanlarından biri olagelmıştır. Nitekim savaş ve silahlı çatışmaların ağır ve yıkıcı sonuçlarını azaltmayı, denetime almayı; ortak insanlık değerlerinin çiğnenmesine sınır çizmeye amaçlayan bir hukuk dalı olarak Uluslararası insancıl hukuk; çatışma dışı kalanların, yaralı hasta ve tutukluların, tabiat ve çevrenin yanı sıra sivillerin çatışmaların negatif etkilerinden korunmasını amaçlamaktadır.

Bilindiği üzere, 1949 Cenevre Sözleşmeleri ile sözleşmelere ek 1997 protokollerinde doğrudan silahlı çatışma tanımı yapılmamış, bunun yerine hangi tür çatışmaya hangi kuralın uygulanacağından hareketle uluslararası ve uluslararası olmayan çatışmalar arasındaki fark üzerinde durulmuştur. Eski Yugoslavya İçin Uluslararası Ceza Mahkemesi'nin Tadić kararında yaptığı silahlı çatışma tanımı bugün genel kabul görmektedir. Buna göre; “Devletlerarasında silahlı güce başvurulduğu veya hükümet güçleriyle örgütlenmiş silahlı gruplar ya da bu tür gruplar arasında protracted(uzun süren) silahlı şiddetin bulunduğu her durumda silahlı çatışma vardır.”

21- Uluslararası nitelikte olmayan silahlı çatışmaları tanımlayan iki anlaşma metninden biri olan Sözleşme Eki 2 Protokol oldukça dar bir çatışma tanımı içermesine karşın, “sözleşme içinde sözleşme” olarak da bilinen ortak 3. Madde insancıl hukuk kapsamına giren çatışma kapsamını daha geniş tutmuştur. Silahlı bir grupla hükümet veya silahlı grupların kendi aralarında meydana gelen bir çatışma ortak 3. Madde bağlamında insancıl hukuk normlarının uygulanmadığı daha az ciddi şiddet biçimlerinden ayrılacak bir boyutta ulaştığında silahlı çatışmanın varlığından söz edilir.

Roma Statüsü, 8 (f) fıkrası hangi şiddet formlarının iç çatışma düzeyi ya da eşliğinin altında kaldığına açıklık getirmektedir. Buna Göre Statü 8 (2) e, “uluslararası nitelikte olmayan silahlı çatışmalara uygulanır ve dolayısıyla gösteriler, münferit ve zaman zaman meydana gelen şiddet hareketleri veya benzer nitelikte diğer fiiller gibi iç karışıklıklar ve gerginliklere uygulanmaz.”

Eski Yugoslavya Uluslararası Ceza Mahkemesi, iç çatışma veya iç savaş olarak adlandırılan uluslararası olmayan çatışmaların tanımlanmasındaki belirsizlik ve muğlaklığı bir davadan diğerine geliştirdiği içtihatlarıyla büyük oranda gidermiştir. Tadiç davasından başlayarak iç çatışma konseptini yeni bir içerikle kavramsallaştırmış, ilgili belgelerde açık biçimde tanımlanmayan ortak 3. madde kapsamındaki çatışmalarla ilgili çok önemli unsurlar getirmiştir. Sadece konseptin iki temel unsurunu tanımlamakla yetinmemiş, bunların her birinin gerçekleşip gerçekleşmediğini, tek tek olaylar temelinde doğrulayan çok sayıda belirtici kriteri ortaya koymuştur. Mahkemenin Üst Yargılama Dairesi, Tadiç kararında, iç çatışmalarda durumun “protracted silahlı şiddet” olarak tanımlandığı her durumda minimum iç çatışma eşiğine ulaşıldığı tespitini yapmaktadır. Yine mahkemenin Dava Dairesi’nin kararında, Üst Yargılama Dairesi’nin hükümet güçleriyle örgütlü silahlı gruplar arasındaki “müzmin (*protracted*) silahlı şiddet” kavramına açıklık getirilmektedir. Buna göre;

“Üst Yargılama Dairesi’nin, ortak 3. maddesinin içerdiği kurallar kapsamında uyguladığı test çatışmanın iki yönüne odaklanmaktadır; çatışmanın yoğunluğu ve çatışan tarafların örgütlülüğü. İç veya karma nitelikli bir silahlı çatışmada, bu birbirine sıkı sıkıya bağlı kriterler silahlı bir çatışmayı asgari olarak uluslararası insani hukuka tabi olmayan haydutluk, örgütlü olmayan ve kısa süreli ayaklanmalar veya terörist eylemlerden ayırmak için kullanılır”.

Görüldüğü gibi taraflar arasında silahlı güce başvurmada ya da *protracted* şiddet durumunda ilk olarak minimum bir yoğunluk düzeyine ulaşılması gerekiyor. İkinci olarak silahlı çatışma taraflarının belli bir örgütlülük düzeyine sahip olma zorunluluğu var. Bu iki koşuldan bir veya diğeri karşılanmadığında söz konusu şiddet durumunun iç karışıklık ve iç gerilim olarak tanımlanması daha doğru olur. Mahkeme, “protracted silahlı şiddet” kavramının bu iki ölçütünü kullanarak bir yandan ele alınan davalar açısından silahlı çatışma koşullarının gerçekleşip gerçekleşmediğini irdelemiş, diğer yandan da bir davadan sonrakine söz konusu kriterleri ete kemiğe büründürerek somutlaştırmış ve geliştirmiştir. Sözelimi Limaj kararında, Tadiç davasında saptanan silahlı çatışma testinin mahkemece istikrarlı biçimde uygulandığına dikkat çekildikten sonra, bu kriterlerin “yalnızca asgari olarak bir silahlı çatışmayı uluslararası insani hukuka tabi olmayan haydutluk, örgütlenmemiş ve kısa süreli başkaldırılar (*insurrections*) ya da terörist eylemlerden ayırmak için” kullanıldığına ilişkin tespit tekrarlanmıştır. Haradinaj ve Boskoski kararları bu bakımdan oldukça önemlidir. Eski Yugoslavya Ceza Mahkemesi’nin Boskoski kararı, Tadiç’ten itibaren mahkemece geliştirilen “çatışmanın yoğunluğu” ve “silahlı grubun örgütlülüğü” kriterlerine ilişkin objektif belirtici (*indicative*) faktörlerin derli toplu ve neredeyse eksiksiz bir dökümünü içermektedir. Gerek çatışmanın yoğunluk düzeyini değerlendirmek için mahkemece göz önüne alınan faktörler(saldırıların ciddiliği, çatışmaların coğrafi olarak ve belli bir süreye yayılması, savaş bölgesinde kaçmak zorunda bırakılan siviller, kullanılan silahların, özellikle ağır silahların, tank ve diğer askeri teçhizatların türü, çatışmanın neden olduğu zayıtın(ölü,yaralı) boyutu, konuşlandırılan asker ve birliklerin sayısı vb.)

gerekse silahlı grubun örgütlenme düzeyinin tespitinde kullanılan beş grup etmen(komuta yapısının varlığına işaret eden etmenler, örgütlü bir şekilde operasyon yürütebileceğini gösteren etmenler, lojistik düzeyini gösteren etmenler, disiplin düzeyi ve ortak 3. Maddenin yükümlülüklerini yerine getirebilme kabiliyeti ve Silahlı grubun sözbirliği içinde olup olmadığını gösteren etmenler) incelendiğinde Türkiye’de süren çatışmanın Cenevre Sözleşmeleri ortak 3. Madde anlamında uluslararası nitelikte olmayan bir çatışma olduğu kuşkuya yer bırakmayacak biçimde ortaya çıkmaktadır. Devletin sıraladığımız suçları da kuşku yok ki Roma Statüsü Madde 8 (2) e kapsamında savaş suçları kategorisine girmektedir.

HUKUKİ BELGELER :

1. Dünya Ceza Mahkemesi 1998 Roma Sözleşmesi
2. BM Şartı
3. BM İnsan Hakları Sözleşmesi
4. BM Kararları
5. 1949 Cenevre Sözleşmesi
6. 1907 Lahey Sözleşmesi
- 7- Roma Statüsü
8. Diğer belgeler.

TALEPLER:

Yukarıda belirtilen bulguların ışığında, başkanlığınıza bildirilen olaylar ile ilgili UCM Statüsüne göre soruşturma başlatılması gerekmektedir. Olay ile ilgili ulusal mekanizmalar düzeyinde sorumluların ve failerin açığa çıkarılarak yargılanması temel amacımız ve kaygımız olmakla birlikte yaşadığımız ülkede sivil kayıpları ve yargısız infazlar bakımından yargı ve hükümet uygulamaları “cezasızlık” politikasının halen çok güçlü bir şekilde uygulandığını göstermektedir.

Yine en temel korkularımızdan biri de çatışmalı süreçte bu tür yargısız infaz ve toplu sivil katliamlarının bundan sonra da artarak yaşanabileceği ihtimalinin güçlü olmasıdır. Bu noktada uluslararası kurumların ve işletilecek mekanizmaların yaptırım gücü ve önleyiciliğini önemsemekteyiz.

Belirtilen bu sebepler itibariyle, başvuru ve bildirimde bulunanlar olarak, ulusal yargı makamlarının ve Hükümet’in savaş suçu ve insanlığa karşı suçlar kategorisine giren bu olaylarda sorumluların açığa çıkartılması çabasında olmadıkları kanaatini taşıyoruz. Bu suçların faileri, ancak uluslararası yargılama mekanizmaları sayesinde açığa çıkarılabilir. Bu düşüncelerle Savcılığın olayla ilgili soruşturmayı başlatması için başkanlığınıza çağrıda bulunma gereği doğmuştur.